

Kielitietoisuus ja kielikasvatus varhaiskasvatuksessa

TIINA SARISALMI

VALTAKUNNALLISET KANSAINVÄLISYYSPÄIVÄT –
ONLINE

12.11.2020

Lapsi kielenoppijana: äännekartan syntyminen

- ▶ Äidinkielen äännekartta syntyy lapsilla 6 kk ikäisinä.
- ▶ 10 ikävuoteen mennessä äännekartta yleensä lukkiutuu ja uusien äänteiden oppiminen alkaa olla todella vaikeaa.
- ▶ Tämän vuoksi olisi tärkeää, että lapsi altistuisi vieraille kielille jo mahdollisimman pian sen jälkeen, kun äidinkielen äännekartta on syntynyt. Tämä tapahtuu normaalisti 3 ikävuoteen mennessä.

Lapsi kielenoppijana: äännekartan syntyminen

- ▶ Lapsi kannattaa siis altistaa kielille, joiden äännekartta poikkeaa suomesta kuten ranska, kiina tai venäjä.
- ▶ Vieraan kielen äännekartta alkaa muodostua 6 kk altistumisen jälkeen. Tällöin lapsi alkaa erottaa vieraan kielen äännteitä, usein toistuvia sanoja ja sanayhdistelmiä.
- ▶ Äännekartta on kielen oppimiselle välttämätön.

Vieraalle kielelle altistaminen

- ▶ Tehokkain tapa altistaa vieraalle kielelle on leikkimällä ja laulamalla.
- ▶ 45 minuutin altistus viikossa koulussa tai päiväkodissa ei vaikuta kovin paljon. Altistusta pitäisi vahvistaa tietokonepelejä pelaamalla, videoita katsomalla ja lauluja kuuntelemalla niin, että altistusta tulisi lisäksi ainakin pari kertaa. **Hyvä altistusmäärä on useita kertoja viikossa.**
- ▶ 3-6-vuotiaille lapsille ei pidä “opettaa” vierasta kieltä. Kirjaimiin ja kirjoittamiseen lapsen pitäisi päästä tutustumaan vain äidinkielellään. Altistuskieleen liittyen ei tule keskustella kirjaimista, äänneistä tai kirjoittamisesta.

Kielikasvatus

OHJAA HAVAINNOIMAAN

Eri kielten havainnointi tukee lasten kielitietoisuuden sekä kulttuuriseen osaamiseen ja vuorovaikutukseen liittyvän laaja-alaisen osaamisen kehittymistä..

HERÄTÄ KIINNOSTUS

Tavoitteena on herättää lasten uteliaisuus ja edistää heidän kiinnostustaan eri kieliin ja kulttuureihin

ROHKaise KÄYTTÄMÄÄN

Käytetään eri kieliä rinnakkain arjen toiminnoissa, leikitellään kielellä ja käytetään vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti..

Jakaudutaan kahteen ryhmään keskustelemaan. Aikaa 30 minuuttia

Viviannen ryhmä (jää tähän Teams huoneeseen)

Anna Maija Pirttikoski-Mäkilevo

Anne Toivonen

Jaana Korpi

Jaana Särmälä

Marja Saarentaus-Mero

Vivianne Ruohola

Tiinan ryhmä (linkki Teamsiin on chatissa)

Bettina Alm-Karvonen

Henna Jurvelin

Johanna Albert

Laura Ritola

Päivi Siltala-Keinänen

Marianne West

Tiina Sarisalmi

https://padlet.com/tiina_sarisalmi/vaka2020

Kielitietoinen toimintakulttuuri

- ▶ Kielitietoisessa varhaiskasvatuksessa tiedostetaan, että **kielet ovat läsnä jatkuvasti ja kaikkialla.**
- ▶ Henkilöstö ymmärtää kielen keskeisen merkityksen lasten kehityksessä ja oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan kuulumisessa.
- ▶ **Monikielisyyden näkyväksi tekeminen tukee lasten kehitystä kulttuurisesti moninaisessa maailmassa.**

KIITOS!

[Varhaiskastussuunnitelman perusteet](#) OPH 2018

[Kielitietoinen opetus](#) OPH 2017

Englannin sanoja ja sanontoja kielirikasteisuutta hyödyntävään opetukseen ja opetuksen eheyttämiseen:

<http://www.orivedenkoulut.net/tiedostot/2020/VOPS-kielirikasteisuus-2020.pdf>

Tukimateriaali VOPS:n T1 ja T2 kokonaisuuksien opetukseen. Tavoitteena oppilaan kasvu kulttuurisen moninaisuuden arvostamiseen ja kielitietoisuuteen:

<http://www.orivedenkoulut.net/tiedostot/2020/VOPS-T1-ja-T2-opetuksen-tukimateriaali.pdf>

<https://dived.fi/kieli-ja-kulttuuritietoinen-opetus/>

[Pirkanmaan Kikatus -verkoston blogi](#)

[Oriveden kielipolku](#)

<https://www.folkhalsan.fi/barn/professionella/sprak/>

Kuvat:

<https://pixabay.com/fi/>
<http://clipart-library.com>

Tiina Sarisalmi

tiina.sarisalmi@orivesi.fi

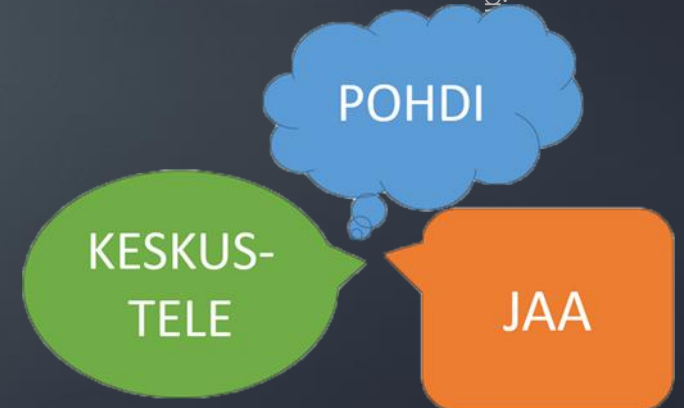
Tiina1.sarisalmi@gmail.com

Kielikasvatus varhaiskasvatuksen suunnitelmassa

Lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin. ... Esimerkiksi leikit, ruokailuhetket ja juhlat tarjoavat tilaisuuksia jakaa kokemuksia erilaisista perinteistä ja tavoista.

**Keskustellaan yhdessä:
Miten olet toteuttanut tai toteuttaisit tätä omissa
vaka-ryhmissäsi?**

Kielikasvatus varhaiskasvatuksen suunnitelmassa

Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan lasten uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, teksteihin ja kulttuureihin.

Lähiympäristön **eri kielten havainnointi** tukee lasten kielitietoisuuden kehittymistä.

**Keskustellaan yhdessä.
Miten olet toteuttanut tai toteuttaisit tätä omissa vaka-ryhmissäsi?**

